

(Vervolg van blz. 1)

men in het licht te stellen met op het bijzonder karakter en aspect van de visserij te wijzen.

Wij zelf besluiten met er op te wijzen, dat het voor het ogenblik een moeilijke periode is voor de reders en vissers, maar dat de problemen zeker niet liggen bij het niet-willen door de handel van niet-kommerciële vis. Specifiek voor onze reders is een ongebreidelde invoer van vreemde vis, die sterk gestegen prijs voor de brandstof, de niet verrechtvaardigde verhoging van de Sociale Lasten, de invoer van vangstkota, de uitbreiding van territoriale grenzen, sommige eenzijdige aanvoer, de algemene economische malaise en de daarmee gepaard gaande neiging van de groothandel om hiervan te willen profiteren, de werkelijke oorzaken van de moeilijkheden in de visserij.

GEVOLGEN VAN VERKEERDE VOORLICHTING

Een verkeerde en valse voorlichting in de visserij, is niet alleen schadelijk voor de reders en vissers zelf, maar ook het eigen ministerie trekt er onjuiste besluiten uit waarmee zeker niemand kan gediend zijn. Er zijn inderdaad andere problemen die een dringende oplossing verwachten zonder dat men dit streven moet verzwakken door valse probleemstellingen. Nu komt daar nog bij dat in het buitenland barnumruchtbaarheid gegeven wordt aan de valse voorlichting door F. V. over het over boord werpen van 5.000 kg KWALLTETSVIS (?) (600 kg onverkooptbare kleinood !). We lazen ondermeer in de «Nord-Eclair» van 9, 10 en 11 november dat 2 Oostendse en Nieuwpoortse vissers 5.000 kg haring, makreel en andere zeer goede vissoorten over boord gekipt hebben omdat ze slechts 1 fr het kg aangeboden krijgen. Verder wordt er slechts 10 fr het kg voor de haring gegeven en de handel heeft nog alleen interesse voor de tong en de tarbot en niet meer voor

de andere vissoorten. Dit is ongeveer de letterlijke overname van de bewuste kwakkels van F. V. in het dagblad «Het Volk». Ondertussen is de verkoopprijs van de haring in de winkels reeds van 70 fr tot 80 fr gestegen in dit dagblad en wordt van de heer Lavens, minister van landbouw, verwacht dat hij de nodige maatregelen treft. We zien dus dat er bij deze 5.000 kg (?) ook al haring is bijgekomen en dat er niet meer gesproken wordt van kleine niet-kommerciële makreel en van «poers» en ondermaatse rode soldaatjes maar van andere goede vissoorten. Kwestie natuurlijk om echt sensatie te verwekken. Moeten we er nog op wijzen dat er geen 1 fr per kg aangeboden werd, maar dat de vis door vismeelfabrieken opgevangen werd, waar de prijs 60 fr de ben is. Voorstellen dat de reders 1 fr het kg aangeboden kregen zou beduiden, dat de handel deze vis afnam, maar de handel kon deze vis niet afnemen omdat ze onverkooptbaar is. Dat de handel verder alleen geïnteresseerd zou zijn in tong en tarbot is de zoveelste leugen van F. V. die hierbij niet aan zijn proefstuk is en meer kwaad dan goed doet aan de visserij door zijn kwakkels. We spraken ook met bewuste reders die de eersten zijn om niet akkoord te gaan met de manier van voorlichting door F. V. en er ook op wijzen dat er andere katten te geselen zijn in de visserij en men best zijn energie zou wijden aan het oplossen van de ware problemen. En zeggen dat die sensatiejournalist door de secretaris van de Rederscentrale regelmatig voorgelicht wordt en artikels gedrukt krijgt.

Ook de goede trouw van deze vissers is beschaamd geworden. Als de reders de overige bijvangst over boord gekipt hebben, is het omdat de prijs die de vismeelfabrieken aanbieden niet voldoende is om hun benen en vismijnrechten te betalen alsmede het werk van lossen.

Die vis mag ten andere niet verkocht worden en dat weet de secretaris van de Rederscentrale maar al te wel. B

BELANGRIJKHEID VAN DE NEDERLANDSE MOSSELEXPORT

In de laatste 5 jaren werden door Nederland gemiddeld iets boven de één miljoen metrieke Ton mosselen per jaar uitgevoerd met een totale waarde van bijna 300 miljoen B. Fr. per jaar. De voornaamste opnemers zijn België en Frankrijk, die samen reeds meer dan de helft hiervan afnemen. Vroeger kwamen de meeste mosselen van de kweekplaatsen in Zeeland om dan op de verwaterplaatsen van Yerseke in de Oosterschelde gestort te worden. Thans zijn het de kweekplaatsen in de Waddenzee die instaan voor 70 % van de geleverde mosselen. De overige 30 % komt uit Zeeland. De achteruitgang van Zeeland is een gevolg van het sluiten van verscheidene zeearmen van de Oosterschelde in het bestek van de Deltawerken. Wanneer de mosselen met sleepkorren op de kweekplaatsen gevist worden, moeten ze naar een verwaterplaats met min of meer harde bodem overgebracht worden. Inderdaad door het vissen

van de mosselen op de kweekplaatsen, wordt de zandbodem volledig omwoeld en wordt de mossel beoedeld door zand en slijk. De eerste vereiste voor een mossel is natuurlijk zandvrij te zijn. Vandaar de belangrijkheid om over een goede verwaterplaats te beschikken die men speciaal in de Oosterschelde voor Yerseke vindt, waar de bodem tamelijk vast is zodat bij een opnieuw vissen van de mossel men niet in hetzelfde euvel valt. Het zijn de handelaren die over een verwaterplaats moeten beschikken.

Als zij op staal kopen aan de kweker, stort deze laatste de gekochte partijen op de verwaterplaats die dus eveneens dient als opslagplaats voor de handelaar die naderhand de mosselen opvist naargelang zijn bestellingen. Een goede verwaterplaats is dus een dubbele noodzaak en dit legt dan ook uit, waarom er in de mosselkringen zoveel oppositie uitging tegen de volledige afsluiting van de Oosterschelde.

INVLOED VAN HET WASSEN OP DE HOUBBAARHEID VAN KABELJAUW

(VERVOLG VAN VORIGE WEEK)

RESULTATEN EN DISKUSSIE

PROEFNEMINGEN MET DE TROMMELWASMACHINE

Het totaal aantal bacteriën van de huid werd door het wassen respectievelijk met 97,3 t.h. (1 min) en 98,4 t.h. (2 min) verminderd. Het kiemgetal steeg dan opnieuw om na 10 dagen dit van ongewassen vis te evenaren. Het aantal bacteriën in het visvlees bleef gedurende gans de bewaarperiode lager in de gewassen kabeljauw. Deze verlaging van kiemgetal bleek echter niet voldoende om het bederf van gewassen vis voldoende te remmen.

Uit de evolutie van TVVB, TMA, TVZ, hypoxanthine en de organoleptische scores bleek dat er de eerste zeven dagen praktisch geen verschil in bederf tussen gewassen en ongewassen kabeljauw te noteren viel. Vanaf dit tijdstip werd wel een verschil in het voordeel van de gewassen vis vastgesteld. De ongewassen vis had de grens van bederf na 10 dagen (+ 1 d) bereikt, terwijl dit voor de gewassen vis 1 à 2 dagen later plaats greep. Tussen 1 en 2 min wasduur kwam praktisch geen verschil voor. Op te merken valt dat deze resultaten in dezelfde lijn liggen als deze door Obdam op schof bekomen.

Men kan betwijfelen of een verlenging van houdbaarheid van 1 à 2 dagen voor de praktijk belangrijk is. Deze relatief geringe verlenging doet zich immers voor buiten de commerciële houdbaarheidsperiode die meestal de 7 dagen niet overtreft. Daarenboven geldt het hier het verder houdbaar maken van vis van lage kwaliteit die reeds dicht bij de grens van bederf ligt.

PROEFNEMINGEN MET DE SPOELINRICHTING EN HET SPROEISYSTEEM

Een gemiddelde bacteriële reductie van 97,8 en 97,0 t.h. respectievelijk voor de spel- en sproei-inrichtingen werd genoteerd. Zoals voor de proeven met de trommelwasmachine bleef het kiemgetal van ongewassen vis hoger dan van gewassen vis. De organoleptische keuring bevestigd door de chemische testen, daarentegen toonde aan dat er praktisch geen verschil in houdbaarheid was tussen de ongewassen vis en deze gewassen door één van de twee gebruikte wassystemen.

BESLUITEN

Deze proeven hebben aangetoond dat het weinig nut heeft kabeljauw die nog enkele dagen moet worden bewaard vooraleer bewerkt en/of gekommercialiseerd te worden, te wassen.

Daar de temperatuur de voornaamste faktor is die de bederfsnelheid bepaalt, heeft men er belang bij de vis na de veiling zo spoedig mogelijk af te ijzen en in koelkamer bij 0° C te plaatsen voor verdere bewaring.

Het wassen van de vis is anderzijds een noodzakelijkheid vóór het panklaar maken van het produkt (ontkopen, verwijderen van vinnen en staart en portioneren). In de eerste plaats wordt hierdoor het kiemgetal verlaagd, hetgeen op het gebied van de volksgezondheid van belang kan zijn daar eventueel aanwezige schadelijke kiemen eveneens sterk in aantal worden gereduceerd. Verder wordt de presentatie van het produkt verbeterd en wordt tenslotte de beoedeling van oppervlakten waarmede de vis in aanraking komt, sterk verminderd.

Ten aanzien van de keuze van het wassysteem dient de voorkeur gegeven te worden, hetzij aan een trommelwasmachine, hetzij aan een spoelsysteem. Alhoewel het spoel-effekt in het geval van de trommelmachine groter is geeft een spoelsysteem eveneens zeer bevredigende resultaten. Een sproeiinrichting is minder aan te raden daar de buikholte van de vissen weinig wordt gewassen.

(Uit Landbouwtijdschrift nr. 4 jul. - aug. 1975)

**REDERS,
LEEST UW
VAKBLAD**